

Kirkkohallituksen yleiskirje nro 19/2017

19.10.2017

SISÄLLISSODAN MUISTOVUOSI

Vuonna 2018 tulee kuluneeksi 100 vuotta Suomen sisällissodasta. Ensi vuonna järjestetään eri tahoilla monia tilaisuuksia asian tiimoilta. Muistovuoden viettoa koordinoi valtakunnan tasolla Valtioneuvoston kanslian Suomi 100 -hanke. Muistovuoden viettämiseen on hyvä etsiä sellaisia näkökulmia, joiden kautta voidaan paitsi ymmärtää menneisyyttä myös rakentaa tulevaisuutta. Vakiintuneitten merkkipäivien ja -tapahtumien ohella seurakunnissa voidaan kokoontua muistamaan menneisyyden vaiheita myös uusin muodoin.

Kirkon piirissä sisällissodan muistovuosi alkaa Helsingissä, Kallion kirkossa lauantaina 20.1.2018 klo 12 pidettävällä avajaistilaisuudella, jossa puheenvuoron käyttää arkkipiispa Kari Mäkinen. Tilaisuus liittyy samana viikonloppuna järjestettävään Sovinto 100 –tapahtumaan, joka on osa Kirkkopäivien 100-vuotisjuhlaa.

Kirkkohallitus suosittaa, että seurakunnat huomioisivat sisällissodan muiston viettämällä muistojumalanpalvelusta sunnuntaina 11.3.2018. Tuolloin on 4. paastonajan sunnuntai, ”Leipäsunnuntai”. Virike-materiaalia jumalanpalvelusta varten tullaan lähempänä julkaisemaan Sakastin jumalanpalvelusosiossa.

Kaatuneiden muistopäivänä 2018 on syytä muistaa erityisesti sisällissodan vainajia. Seurakuntien on hyvä tarkistaa omilla alueillaan olevien hauta- ja muiden muistomerkkien kunto. Monin paikoin sisällissodan punaisen osapuolen muistomerkit eivät ole seurakuntien hallussa eivätkä seurakuntien hoidossa. Näissä tapauksissa seurakunnassa on hyvä harkita, millä tavoin mahdollisessa kunnostamisessa voitaisiin antaa kunnostuksesta huolehtiville tahoille asiantuntija- tai talkooapua. Oman erityistapauksensa muodostavat ns. jääkärihaudat, joiden hoidosta on annettu ohjeita kirkkohallituksen yleiskirjeessä 16/1994, joka löytyy marraskuun aikana avattavalta Sakastin sivustolta: sakasti.evl.fi/muistovuosi1918

Vaikka sisällissodasta on kulunut jo vuosisata eikä sotaan osallistuneita ole enää keskuudessamme, on sodasta jäänyt kuitenkin monien mieleen asioita, joiden läpikäymiseen ei aiemmin välttämättä ole tarjoutunut tilaisuutta. Sota kulkee usein mukana sukujen tarinoissa, joiden äärellä monilla voi olla avoimia kysymyksiä. Kirkkohallituksessa on valmisteltu materiaalia, jonka avulla seurakunnissa voidaan järjestää mahdollisuus käsitellä sisällissodan muistojen herättämiä vaikeita asioita. Aineistossa on vaihtoehtoisia kokonaisuuksia yksittäisen tilaisuuden, kahdenkeskisen keskustelun tai pienryhmätapaamisten sarjan toteuttamiseen. Aineistoa julkaistaan marraskuun aikana Sakastin sivustolle: sakasti.evl.fi/muistovuosi1918

Kysymyksiin sisällissodan muistovuodesta vastaa projektisihteeri Timo-Matti Haapiainen, timo-matti.haapiainen@evl.fi.

KIRKKOHALLITUS

Jukka Keskitalo

Pekka Huokuna

ISSN 1797-0326